

Egyetértés

POLITIKAI NAPILAP

DEBRECZEN, 1921

III. ÉVFOLYAM, 32. SZÁM.

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 10

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hónapra 50.— K Félévre. . 220.— K
Negyedévre 110.— K Egész évre 440.— K

EGYES SZÁM ÁRA 2 KORONA.
Kapható az összes dohánytözsdekben és az utcai árusítóknál

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ferencz József-ut 26., I. em. (passage) a városi bérházban.

A kormányzó

igaz krisztusi szeretettől áthatott nemes gesztussal megkegyelmezett azoknak, kiket magukkal ragadott a forradalmak tifuszos láza s ebben az önkivületben vétettek a törvényes rend ellen. A bíróságok igazírtatlansággal helyezik szabadlábra az elítélteket. Megkapó jelenetekről hallunk, fogadalmakról, melyek önként törnek elő a megbánó szivekből. A megbocsátás és a megértés szelleme mintha kiterjesztené puha, fehér fátyolát a sok sebhől vérző országra. Az orosz befolyás, fogások szenvedése alatt elferdült lelkek betegsége volt a bolsevizmus, melyet nálunk kiirtottak a független bíróságok segítségével. Az ábrándozók rég kiábrándultak, a munkásság rég vallomást tett a legilletékesebb tényezők előtt, hogy a keresztényi szeretet s a nemzeti érzés zászlói alá sorakozott. Hisszük, sőt tudjuk, hogy Debreczenben, hol a megtépedett, törzskössé vált, házal, szőlővel bíró munkások, a munkásság zöme, távol tartotta magát a tulzoktól, nem fog soha többé felkelni itt a véres kísértet.

Akiket most a kormányzó nagylelkűsége visszaadott a társadalomnak, bizonyára megtanulták, hogy az uszítás és gyűlölködés sirba vihet egy országot. Legyenek a békés szeretet hirdetői magukba szállva, ahol valaha osztály-osztályra uszítottak. Bizonyítsák be, hogy méltók voltak a szép és nemes gesztusra.

S ha így nagy bűnökre volt bocsánat és irgalom, hadd muljon el a kicsinyes torzalkodások, törtétekek és érvényesülési vizsketegek láza, mely újból feldulni készíti a város nyugalmát. Rég elejtett, már elfelejtett szavak magja kelt ki az utóbbi napok gonosz cselekedeteiben. Legyen ez intő jel, hová vezet minden szélső tulzás. Eljünk már egyszer az igazi krisztusi tanítással: Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!

A tőzsde.

A budapesti értéktőzsdén tegnap a magánforgalomban a következő árfolyamok alakultak ki: Márka 387—391, Lei 7-17—8-22, Dollár 541, Rubel 2-30, Szokl 8-87, Dinár 14-40.

Zürich, febr. 9. A deviza-piac szerdai nyitása a következő volt: Berlin 10-30, Newyork 8-19, Milano 22-60, Prága 7-90, **Budapest 1-15**, Zágráb 4-60, Bukarest 8-50, Varsó 0-80, Wien 1-60, osztrák lebélyezett 1-10.

Zürich, február 9. A szerdai deviza-piac zárása a következő volt: Berlin 10-50, New-York —, London 24-01, Páris 44-30, Miláno 22-50, Prága 7-90, **Budapest 1-15**, Zágráb 4-60, Bukarest 8-50, Varsó 0-80, Wien 1-60, Osztrák lebélyezett 1-10.

Egységes párt, koalíció, vagy pártszövetség?

A miniszterelnök tárgyalásai. — Fölösztadják a nemzetgyűlést?

Budapest, február 9. A politikai válság izgalmaiban bizonyos enyhülést lehet észlelni. Tegnap **Teleky Pál** gróf miniszterelnöknek a keresztény nemzeti egyesülés pártjának vezetősége bejelentette, hogy a keresztény nemzeti egyesülés pártja a csütörtöki értekezleten újból megalakul és a Bleyer—Szmercsányi-csoport tagjaival és néhány kivált képviselővel visszaállítja a régi pártot. A régi nemzeti egyesülés pártja így ismét együtt lesz, csupán Dömötörök fognak hiányozni, viszont befejezett tényként terjesztették el azt a hírt, hogy **Andrássy Gyula** gróf vezérként belép az új pártba. A csütörtöki két értekezleten — a nemzeti egyesülés pártja és a kisgazda-párt értekezletén — nagyobbára tisztázódni fog a helyzet.

A disszidens csoport állásfoglalása e pillanatban még vitás. **Bethlen István** gróf egy egységes párt létrehozása mellett agítál, előre láthatólag nem sok eredménnyel. **Andrássy**nak a keresztény párt-hoz való csatlakozása még nem befejezett dolog. **Andrássy** megfogja várni a keresztény párt kialakulásával szemben elfoglalandó álláspontot és ettől teszi függővé elhatározását. Hír szerint **Andrássy** csak az esetben vállal vezető szerepet, ha a pártvezetőség megválasztásának módja is lehetővé teszi programjának megvalósítását. Ezzel a kérdéssel kapcsolatos az a hír is, hogy ez esetben **Apponyi Albert** gróf is belép a keresztény pártba. Azok, akik a két politikai szereplésre nagy súlyt helyeznek, olyan irányban fogják befolyásukat latba vetni, hogy a párt intőző-bizottsága **Apponyival**, **Andrássyval** és **Prohászkaival** alakuljon meg.

Budapest február 9. **Andrássy Gyula** gróf a helyzetről a következőket jelentette ki:

— A mai helyzetből a kibontakozás csak két út lehetséges. Az egyik az egységes kormányzó-párt megalakítása, a másik a koalíció. A koalíció ma csak eshetőség, épügy, mint a multban is. Az egész helyzetet jellemzi, hogy a két párt között program-szerű ellentét nincs. A kisgazdapárt ugyanis gazdasági kérdésekre helyez súlyt, a keresztény nemzeti egyesülés pártja pedig szociális kérdéseket tol előtérbe.

Mint hogy tehát ellentét tulajdonképpen nincs, nagyon könnyű a két párt között olyan koalíciós programot létrehozni és olyan kabinetet alakítani, amelynek célja a királykérdés kikapcsolása és egy egységesen megállapított kormányprogram becsületes keresztülvitele.

Budapest, febr. 9. A kisgazdapárt és a szemben álló párt a pártszövetség alapján óhajta folytatni a kormányzást.

Teleky Pál gróf és **Bethlen István** gróf egy új egységes kormányzó pártot akarnak.

Bethlen István grófnak az az álláspontja és ezt képviselte a kormányzó előtt is, hogy csak egységes kormányzással lehet tovább vinni a kormányzást

s ha a jelenlegi pártviszonyok nem adnak erre módot, úgy a nemzetgyűlést el kell napolni és föl kell osztalni és új választást elrendelni.

Teleky Pál gróf álláspontja engedékenyebb, ő is egységes kormányzópartot akar, de ha ez teljességgel lehetetlenné válik, akkor csak a koalíció alapján látja a tovább kormányzás lehetőségét. A nemzetgyűlés elnapolását és felszólítását nem látja időszerepnek.

Tegnap a minisztertanácson is szóba került a miniszterelnök tájékoztatása nyomán az elnapolás kérdése.

A miniszterelnök tegnap magához kérte a 12 disszidens képviselőt s velük hosszasan tanácskozott. Ezután sürgősen magához kérte **Széchenyi Viktor** gróft és **Ghíllányi Imre** bárót, ami igen nagy feltűnést keltett a képviselők közt. A disszidensekkel folytatott tárgyalás után fölkereste a miniszterelnök **Rakovszky István** házelnököt. Fölmerült ugyanis az a terv, hogy mivel a válság előre láthatóan hosszabb időre terjed, a nemzetgyűlés ülészeit berekesztik és csak a válság elintézése után nyitják meg az új ülészeket.

Budapest, febr. 9. Szerdán délelőtt féltizenegy órakor kihallgatáson fogadta a kormányzó nagyatyáti **Szabó Istvánt**, aki a kisgazdapárt álláspontját ismertette. Ez alkalommal szóba került **Mayer János**nak földmivelésügyi államtitkárrá újból való kinevezése.

Kigyuladt a királyi várpalota teteje.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Budapest, február 9. Szerdán délelőtt féltizenegy órakor a királyi várpalota teteje a kupola mellett kigyuladt. A rögtön kivonult tűzoltóság gyorsan megakadályozta a tűz tovább terjedését.

A pénzügyminiszter az öt ért támadásokról.

Budapest, február 9. **Hegedüs Loránt** pénzügyminiszter az öt ért támadásokra vonatkozóan kijelentette, hogy már két hét óta figyelmeztetik, hogy **Szerényi József** báró támadásra készül ellene. De a támadás keményebb volt, mint várta. **Erekly Károly** dr. szerencsétlen kaposvári beszéde sok kellemetlenséget okozott.

Kevesbedett az egyetemi hallgatók száma.

Budapest, február 9. A tudományegyetemen tegnap járt le a meghosszabbított beiratkozási határidő. Összesen 5387 hallgató iratkozott be, 800-zal kevesebb, mint az elmúlt felelvben. A fakultásokon befejeződtek az igazolások. Nyolcszáz kérvény érkezett be, 143 kérelmezőt vetettek föl.

Botoznak az oláhok.

Dicsőszentmártoni jelentés szerint **Réthy Ferenc** molnár azt merete mondani egyik oláhnak: „kösd be az ingedet, mert jönnek a székelek s levágják”, mir az oláh feljelentette **Réthy**t. Elfogták s 100 botbüntetést mértek rá egyvégiben. A szerencsétlen **Réthy** a kiállott szenvedésektől eszét veszítette s ma az örültek házában gyógykezelik.

Ujabb vitézi telkek.

A Magyar Távirati Iroda jelenté: Ujabb vitézi telkeket ajánlottak föl: **Bathány-Srattman Lajos** dr. herceg, vas- és zalamegyei birtokaiból 150 kat. holdat, **Festetich Tasziló** herceg zala- és somogy megyei birtokaiból 102 katasztrális holdat, **Turkeve város** 108 holdat, özvegy **Keszlerffy Jánosné** Tiszakürt 3 vitézi telket, **Várad** prépostság 30 katasztrális holdat,

• SZÍNHÁZ •

Fábián Gitta.

Rég nem tapasztalt óriási érdeklődés előzte meg városunk szü-
lötté, *Fábián Gitta Lavaula Vre-
court grófné* első hangversenyét,
melyet február 5-ikén adott a Vár-
megyeház dísztermében. A fényes-
en kivilágított terem, a díszes,
előkelő közönség a háboru előtti
Debreczen legszebb hangverse-
nyeire emlékeztetett. Maga a belső
tartalom teljesen méltó volt a
fényes kerethez. *Fábián Gitta*
vérbeli művészetgyénisége, aki játé-
kának varázsával teljesen meg-
hódította a kényes izlésű debre-
czeni közönséget. Játéka egyesíti
magában a Sefcsik-iskola bámu-
latos technikai tökéletességét és a
francia iskola előadásbeli kellemét,
eleganciáját. Mindez azonban a
magyar szív és temperamentum
tüzeiben megnevedve, intelligens
zenei izlés által lecsiszolva kelt ki
játékából. D'Ambrosiu szövevényes
versenyművében csodáljuk kifeje-
zésbeli gazdagságát, ennek utolsó
tételében pompás ritmusérzékét.

Corelli Foliája megkapott nemes
egyszerűségével, de egyszersmind
szingardagságával, a zenei tartal-
om finom nüanszainak gyönyörű
érvényrejtésével. Tartini—
Kreisler s-olo hegedűre írott fugája
pompás formaérzékéről tett tanu-
ságot, itt kiválóan érvényesült
erőteljes tömör tonusa, mely or-
gonaszzerűen töltötte be az egész
térmet. Az apróságok előadásánál
finom, poetikus lélek nyilatkozott
meg.

A közönség frenetikus tapsokkal
fejezte ki háláját a művésznő
íránt, akinek végül ráadást is kel-
lett adnia.

A zongorakíséretet kiváló finom
érzékkel B. *Fábry Irma* látta el.

Csütörtökön A) bérletben
„A testőr“ kerül színre.

A színészbál. A legjobb
hangulatban zajlott le kedden
este a színészbál, melyet a Cso-
konai-színház tagjai rendeztek.
Szép közönség gyűlt össze az
Arany Bika földszinti termeiben.
Kabareelőadással kezdődött a mu-
latság. A színtársulat csaknem
minden tagja adott elő egy-egy
számot, aztán tombola, szépség-
verseny, majd tánc kezdődött.
Nagy érdeklődést keltett a szép-
ségverseny, melyen Rácz Ada
győzött hatezer egynehány sza-
vazattal. A mulatság, akár a régi
jó időkben, reggel öt óráig tartott.

NYAKKENDŐ UJDONSÁGOK FRANK EDÉNÉL

Lemberkovicsné Weber
Margit hegedűművésznő szen-
záció-nak ígérkező február 12-iki
hangversenyére jegyek Gárdos
könyvesboltjában kaphatók.

Buffalo és Bill. Kalandorregény,
12 f. ivonásban. Első része, a Kalandor-
né ma utoljára az Urániában. Jegyelő-
vétel.

Szent Mihály (St. Michael) Werner
Emile világhírű regénye, 6 felvonásban.
Főszereplők: Makay Margit és Petrovics
Szetitszlav. Bemutatja ma az Apolló.
Jegyelővétel.

Világnyelveik ROSE nyelviskola, Széchenyi-utca 42.

Baja Mihályt egyhangulag hívta meg a debreczeni egyházközség.

Lélekemelő, komoly ünnepsé-
g színhelye volt szerdán délelőtt a
debreczeni Kistemplom. *Baja
Mihály turkevei lelkész* egyhan-
gulag hívta meg a debreczeni
egyházközség a dr. *Dicsőfi József*
halálával megüresedett lelkészi
állásra. Az egyéni érvényesülésért
folyó lázas küzdelemnek e lármas
korszakában, — midőn magyar-
magyar ellen küzd, egyik a másik
ellen agyarkodik, gyönyörű, fen-
sleges jelenség volt a debreczeni
református egyházközség komoly,
méltóságteljes közgyűlése. — Ez
méltó a debreczeni kálvinista ma-
gyar józan komolyságához, mely
nem engedi meg, hogy a házak-
háza: az Isten háza, fegyelmel-
zetlenség, turbulencia színhelye
legyen.

Különben *Baja Mihály turkevei*
lelkész nagyon sokan ismerik
Debreczenben még theologus kor-
rából, vele együtt szenvedtek a
debreczeni tuszok, hallották szó-
noki képességét, amikor Rákos-
palotán nehéz rabságukban vi-
gasztalta őket. Másfelől a mai
ideges, felzavart viszonyok közt
rendes papválasztást nem is le-
hetne lefolytatni. A konkolyhin-
tőknek alkalmat adnának, hogy
korteskedés ürügye alatt elgan-
csolnák a debreczeni kálvinista
egyház olyan gyönyörűen kiépülő
egységét. Sőt, mint a példák mu-
tatják, még a választási szabad-
mozgás is veszélyeztetve volna.
Igy a debreczeni egyházközség
csak legjobb józan beátását kö-
vette, midőn imponáson nyilatko-
zott meg a meghívandó *Baja
Mihály lelkész* mellett.

A reggeli Istentisztelet után
gyorsan teltek meg a széles pad-
sorok választókkal. A presbiterium
testületileg vonult fel a választá-
sra. Megjelentek dr. *Baltazár*
Dezso püspök lelkészelnök, *Mark*
Endre udv. tanácsos, dr. *Kesseri*

Oláh Gábor premiéréje.

Oláh Gábor, a kitűnő író, tudva-
levőleg „*Férfitemető*“ címmel drá-
mát írt. A nagyhatású darabot
február végén mutatja be *Kardoss*
Géza igazgató, aki a főszerepet
is játssza. — Ugyanezt a mesét
operette szövegnek is földolgozta
Oláh Gábor s a librettóhoz dr.
Tatay Zoltán komponált zenét.
Az operette *Fekete pillangó* cím-
mel kerül színre a *Férfitemető*
premiéréje után. A kettős bemu-
tató nem mindennapi eseménye
lesz a Csokonai színháznak,
amelyre nagy ambícióval készül
egy a prózai, mint az énekes
társulat.

Jellinek Morton Newyorkban van.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Bécsből jelentik: A newyorki
„Előre“ jelentése szerint *Jellinek*
Morton, aki Magyarországból 450
millió koronával megszökött, New-
yorkban tartózkodik. Budapestről
Aradra, onnan Romániába, Kon-
stanzába szökött. — Newyorkban
anyjával, *Lindt Mercella* énekes-
nővel együtt lakik. *Jellinek* Mor-
ton kijelentette, hogy pótolni fogja
a károkat, de előbb becsületes

Lajos törvényszéki elnök, dr. Sz.
Kun Béla egyetemi tanár, dr.
Magoss György tisztii főügyész,
dr. *Vásáry István* tanácsos, a
lelkészi kar teljes számmal és
nagyon sokan a polgárság köré-
ből. Pontban 9 órakor nyitotta
meg a gyűlést *Szele György* lel-
kész. Kegyeletes szavakban pa-
rentálta el Debreczen nagy tuda-
mányu, kitűnő szónoki tehetségű,
30 éven át az egyház javáért
munkálkodó dr. *Dicsőfi József*
lelkész. Elvesztése fájdalmasan
érinti a debreczeni egyházat, de
a presbiterium olyan férfit ke-
resett és talált *Baja Mihály* sze-
mélyében, aki a megboldogult
lelképásztor nyomdokába léphet.
Ezek után felolvasta az egyházi
törvényeknek a választásra, illetve
meghívásra vonatkozó részét és
felhívta a jelenvoltakat, hogy el-
fogadják-e a papválasztó bizottság
határozatát, mely szerint a meg-
üresedett lelkészi állásra *Baja*
Mihály turkevei lelkész hívják
meg.

Komoly, egyhangú lelkes „igen“
választ adott a közgyűlés. Midőn
Szele György az ellenvélemény
megtételére felszólítja a közgyű-
lést, egyetlen egy ember se je-
lentkezett. Erre az elnöklő *Szele*
György kimondja, hogy a debre-
czeni ref. egyházközség egyhangu-
lag meghívja *Baja Mihály tur-
kevei lelkész* a megüresedett debre-
czeni paróchiára.

Ezután *Szele György* szép záró-
beszédében megköszönte a jelen-
voltaknak komoly méltóságteljes
viselkedését. Isten áldását kérte
a gyülekezetre, találják fel egy-
másban, a lelkész és a gyülekezet,
minden jót és boldogítót, amit
egymástól várnak.

A választásról jegyzőkönyvet
vettek fel és elküldik az esperes-
hez, aki 15 napon belül válaszol rá.

keresethez kell látnia, mert ame-
rikai útja nagyon sok pénzbe ke-
rült. (M. T. I.)

A pénzügyi javaslatok hatása a kereskedelmi életre.

Hegedüs Loránt pénzügyminisz-
ter nemcsak elsőrendű finánc-
zesni, aki már a háboru előtt is
egyik legősmertebb európai adó-
politikus volt, hanem igen szel-
lemes és ötletes ember is. Az
adózás keserű pirulát igazi fran-
cia espritje mézével vonja be s
oly kellemesen invitálja a közön-
séget adózni, hogy nem esik majd
nehezünkre.

De a tudás és szellemesség
mellé harmadik hatalmú a haza
erejében, feltámadásában s ön-
magában való fanatikus hit is
járul. Hegedüs nemcsak igéri,
hogy javit lehetetlenül elromlott
pénzgazdaságunkon, hanem biz-
tosra veszi, hogy segíteni fog.

Első beszédében kijelentette
Hegedüs, hogy a vagyonváltásnál
a kereskedők áruraktárát olyan-
nak fogja tekinteni, mint a föld-
birtok fundus instruktusát. Ezt a
kereskedővilág úgy értelmezte,
hogy az áruraktárak nem kerül-

nek vagyondézsma alá. Most azon-
ban kiderül, hogy Hegedüs Loránt
az áruraktárakat felleltározatja,
vagyis az ingatlan felszerelést is
dézsma alá vonja.

A leltározás igen széleskörű
ellenőrzés mellett fog végbemenni.
Az áruraklejtés megakadályozására
Hegedüsnek egész eredeti ötletei
vannak s ha ő azt állítja, hogy
sikerül neki kikutatni a teljes
vagyon, ezt el is hihetjük neki.
Természetes, hogy sor fog kerülni
a nemkereskedő vagyonok fel-
leltározására is.

Az utolsó két évben a pénz-
bizonytalanság miatt mindenki
igyekezett pénztől szabadulni. A
bankba nem merete tenni, mert
félt a vagyonától, otthon tar-
totta a kasszában, a szalmazsák-
ban vagy a harisnyában. De még
több az a pénzmennyiség, amit
áruba, állatokba, földbe fektettek.
Hegedüs Loránt dézsmatervei ke-
resztülhúzták ezt a számítást. A
kereskedők igyekeznek majd tul-
adni tömött áruraktáraikon, mert
a dézsma és az áruk várható ta-
vaszi áresése sokkal nagyobb
vesztéséget jelent számukra, mint
ha a pénzt — melynek legna-
gyobb része ugys bankhitel —
bankokba helyezik vissza. A kör-
forgásába visszakerült leköltött-
ségeiből felszabadult pénz megszün-
teti azt a pénzsűkét, melyet a
nagy befektetések okoztak s mely
8 százalékos kamattal s magas
jutalékokkal kényserítette dol-
gozni a bankokat, mint az
1912-es válság idején.

A pénzforgalom normális lük-
tetése az új pénzügyminiszter
szerint gazdasági megegyéségesé-
désünk első fázisa lesz. A pénz-
kicsérelés elváltat bennünket a
gyökerig romlott osztrák koroná-
tól s folyósítja az árfolyamot. Ez
a második fázis. Az árfolyam ja-
vulásával a kereskedelem és mező-
gazdasági szükségleteit jelentéke-
nyen olcsóbban szerezheti be, a
tulságos áru felhalmozás tehát
oly katasztrófával járhat, mint az
angol piacon a karácsony előtti
gyapot-baisse, mely milliárd kárt
okozott a kereskedőknek. Több
bank be is szüntette fizetéseit
Londonban, melyek nagyon érde-
kelve voltak egyes cégek-
nél. A javulás, Hegedüs kitervelte
harmadik fázisa meg fog ben-
nünkét menteni a nagy árzuha-
nások és bukásoktól. A nagyban-
kok máris a legóvatosabban jár-
nak el a kihelyezéseknél. — A
pénzlejtés szinte nem fog segí-
teni, mert a valuták is dézsma
alá esnek, a külföldi értékpapírok
20 százalékát már is zárolta a
pénzügyminiszter.

Az adózás sohase volt szinpa-
tikus valami nálunk, hol nem is
olz rég hazafias cselekedet volt
adót nem fizetni. Hegedüs gigászi
munkát vállalt magára. Egész
élete munkáját, képességét, állam-
férfiúi nevét, tisztá multját állítja
sorompóba meggyötört, megeson-
kított s kirabolt hazája megmen-
tésére. Ma nemzeti becsület kér-
dése az igazságos adó lerovása.
Amit kard és árulás elveszített,
ma pénz erejével kell visszasze-
rezni s a gazdaságilag megerősö-
dött Magyarországának lez ereje
s hatalma elvesztett területeit is
visszaszerezni. Hegedüs Loránt
szép, bus, magyar könyvben ezt
írta meg tavaly — ma meg fogja
csinálni. Megfogja csinálni.

(k.)

HIREK

Anyósból tintatartó.

Csak a szertelenségek hazája, Amerika termelhet ilyen ötleteket, mint amilyen Cooper nevű amerikai orvos találmánya, mely a halottak emlékének van szentelve. Cooper nemcsak a bebalzsamozást, hanem a halottegetést is feleslegessé akarja tenni. A doktor ur a hullát hidraulikus sajtó alá helyezi, hol is igen magas hőfok és rendkívül erős nyomás mellett kompakt masszává sűríti, amely a levegőn sem változik, szagot nem áraszt s olyan formára kiégethető, mint egy jókora kocka. Ez a kocka a legnagyobb testeknél se volna nagyobb 30-35 négyzetcentiméternél. — Akinek azonban a kocka alakja nem tetszik, az egy kedves gyermekből levélnyomót, anyósból tintatartót, a jó nagybácsiból hamutartót készíthet stb. ... Ime, ennyire fejlődött már a bizarr haladás. A kegyeletet, a legszentebb családi érzéseket sem hagyja kutatásain kívül, igaz, hogy — Amerikában. De nekünk, akik regisztráljuk e furcsa, hogy ne mondjuk bolond ideákat, bizony rosszul esik, hogy a feltaláló ész már a szentély régióin túl is kotorász s a szánalom egy nemével adjuk e hirt, hogy jelezzük, mibe ne avakozzanak a bizarr gondolatoktól üldözött találmányt hajhászó geniek.

Hamvazó szereda volt tegnap. Borult, hűvös idő volt, egész nap csapkodott a hó. Ugylátszik, a tél most végleg kiadja a mérget, mert Juliánna napjától kezdve már enyhülni kell a közmondás szerint.

Eljegyzési hír. Kisbaczoni Benedek Irénkét eljegyezte Köpeczy Nagy Géza.

Figyelmeztetés. A közönség köréből többen azzal a panasszal fordultak hozzánk, hogy a menekült festők nével visszafelve, egyesek képekkel házának és értéktelen dolgokat a közönséggel megvásároltatnak. Ez ellen ugy a magunk, valamint az Országos Menekültügyi Hivatal nevében a legerélyesebben tiltakozunk. Kérjük a közönséget, hogy esetleges panaszaiikkal minket felkeressen sziveskedjenek. Mi, akik a múlt évben az Országos Menekültügyi Hivatal, Erdélyi Magyar Székely Szövetség, valamint a Delvidéki Liga támogatásával megalakultunk, hivatalos festők, kizárólag csak kiállításokat rendezünk, de semmi körülmények között sem hazalunk képeinkkel s hogy bizonyos „conjunktura festők” nevünkkel visszaérnek és egyes hivatalos köröket megtevesztettek, az ellen a kellő lépéseket haladéktalanul megteszük. Megszállott területekről kiüldözött festőművészek kiállítására, vármegyeház.

A viriliss névjegyzék megállapítása. Debreczen város állandó bíráló választmánya e hó 14-én tart ülést, amelyen végérvényesen megállapítja a viriliss névjegyzékét.

A kerületi főkapitány gyászsa. A m. kir. államrendőrség debreczeni kerületének főkapitányát, *Ghyeczy Tihamért*, mely gyász érte. Édes anyja, özvegy gici, assa- és ablánczkürti *Ghyeczy Józsefné* született Kubinyi Klementina urasszony 69 éves korában, évek óta tartó súlyos betegsége után, e hó 7-én a Ghyeczy-család szentmihályi birtokán, Komárom-megyében meghalt. A temetésre a kerületi főkapitány szerdán reggel elutazott.

Halálra ítelt a rögtönítelő bíróság két rabló cigányt.

— Az Egyetértés tudósítójától —

Ez év február 8-án történt, hogy *Bereczky Sándor*, Kertész Dániel gazdálkodó kocsisa egy megrakott szekérrel hajtott a Nagy-hegyesi-úton levő tanyára kifelé. Utközben két cigánnyal találkozott, akik megállították és életveszélyes fenyegetésekkel arra kényszerítették, hogy felvegye őket a szekérre. A két cigány, *Balogh Miklós* és *Horváth Mihály*, fel is szállottak és hajtás közben *Balogh* dulakodni kezdett *Bereczky*vel és elakarta hajtani a szekeret másfelé. Közben azonban elértek a Teglavetőig, ahol a cigányok leugráltak és *Balogh* egy vasvillával megakarta szurni *Bereczky*t, aki leugrott a szekérről és egy közeledő szekér felé kiáltozott segítségért, mire a cigányok elmenekültek.

Tegnap tárgyalta a rögtönítelő bíróság a támadó cigányok ügyét *Nagy Kálmán* táblabíró elnöklete alatt. A vádat *Baróthy Zoltán* kir. ügyész képviselte, míg a védelmet *Aczél Jenő* dr. ügyvéd látta el. Elsőnek *Balogh Miklós* csengő és fúró csináló cigányt halgatta ki a bíróság, aki kijelentette, hogy nem érzi magát nünősnek. Majd elmondja, hogy bejöttek a városba és a kisállomás körül pesti cigányokkal találkoztak, akik meghívták őket és berugtak. Hazafelé tartottak, amikor a szekérrel találkoztak és felkérérdkedtek, hogy vigye őket hazafelé. A Teglavetőnél leszállottak és hazamentek.

Elnök: Mennyit ittak?
Vádlott: Öt-hat liter pálinkát,
Elnök: Hányan voltak?
Vádlott: Négyen.
Elnök: Hiszen akkor a kezük fejét sem látták volna a részegségtől.

Horváth Mihály szintén nem érzi magát bünősnek, de már más-képen vall, mert elmondja, hogy másfél liter pálinkát ittak hatan vagy heten. Ő nem is szolt egy szót sem *Bereczky*hez, csak ült a szekéren, míg haza nem értek.

Ezután *Bereczky Sándor*t, a sértettet hallgatja ki a bíróság. Február 8-án egy szekér trágyát szállított a nagyhegyesi-úton levő tanyára. — A szegényházon túl beérte a cigányokat, amikor *Balogh* a lovak elébe állott, felemelte a kezében levő dorongot és csunya káromkodások között rákiáltott:

Állj meg, mert mindjárt vége az életednek, vagy leüllek, vagy telőlek!

Mivel csak lépésben hajthatta a szekeret, megállott, mire a cigányok felültek. *Balogh* mellé ült és dulakodni kezdett vele, hogy kivegye a kezéből a gyepőt. Amikor a Teglavető közelébe értek, a cigányok leugráltak a szekérről és *Balogh* felkapta a földre esett vasvillát és *felé szurt*. A szurás előtt csak úgy tudott megmenekülni, hogy a tulsó oldalon leugrott a szekérről. Ekkor egy kocsi közeledett feléjük, akiknek segítségért kiáltozott, mire a cigányok elmenekültek.

Elnök: Részegek voltak a cigányok?
Tanu: Részegnek tetettek magukat, de nagyon értelmesen beszéltek.

A bizonyítási eljárást ezzel befejezte a bíróság, mire a perbeszédre került a sor, amely után ítélethozatalra vonult vissza a bíróság. *Nagy Kálmán* elnök hirdette ki a bíróság ítéletét, amely szerint rablás bűntettének kísérletében mondta ki a rögtönítelő bíróság bünősnek a két cigányt és ezért őket köteleltali halálra ítélte.

— *Kivánnak kegyelemért folyamodni?* — kérdezte az elnök.

— *Jaj, kezit csókolom, hogyne kívánnánk! Nem voltunk mink soha se ilyenben, nem csinálunk mink semmit sem.*

Ezután a rögtönítelő bíróság kegyelmi tanácsa alakult át.

Hogy él az állami tisztviselő? Egy vidéki lap közli az alábbi érdekes kiszámítást: A legszükségesebb dolgokra egy állami tisztviselő, akinek négy tagból álló családja van és havonta 1400 korona fizetést kap, alábbi összegeket fizeti ki havonta:

házbér	80 K
1 mázsa szén	160 „
1 méter fa	390 „
fuvar	80 „
felvágja maga	
négy vasárnap hus	250 „
villágítás	200 „
10 liter tej	120 „
mosás (egyszer)	50 „
kenyérsütés (8-szor)	60 „
természetbeni ellátásért	184 „
1 kilogram külön zsír	200 „

Összesen: 1754 K

354 koronával felül haladtuk a bevételt s hol van még a többi föltétlenül szükséges cikk beszerzése?

Ezzel szemben 1914-ben havonta csak 300 korona fizetést kapott az államtól s ha olyan mostohán akart volna élni, mint 1921-ben, a következő összegekért szerezhetné volna be a fentemlített dolgokat havonta:

házbér	80 K — f.
1 mázsa szén	1 „ 60 „
1 méter fa	10 „ — „
fuvar	1 „ — „
felvágatás	1 „ 20 „
4-szer hus	5 „ — „
a természetbeni ellátás fejében kapott cikkek beszerzése	20 „ — „
10 liter tej	1 „ 60 „
mosás	5 „ — „
kenyérsütés (8-szor)	1 „ — „
villágítás	10 „ — „

Összesen: 86 K 40 f.

Ha háromszor ilyen jól is élt, ha nem is bőven, de futotta mindenne.

A Schlachta család gyászsa. Mélységes fájdalommal, Isten akaratán megnyugodva tudatjuk felejtethetetlen jó gyermekünk, fivérünk, unokaöcsénk és kedves rokonunk *Schlachta László* ifju életének 23. évében, hosszas szenvedés után f. hó 8-án, d. e. fél 11 órakor bekövetkezett csendes elhunytát. Idvezült halottunk földi részzeit f. é. február hó 10-én, csütörtökön d. u. fél 3 órakor fogjuk Kossuth-utca 61. számú házunktól az ágostai evangélikus egyház szertartása szerint tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőben végső nyugalomra helyezni. Debreczen, 1921 február hó 7-én. A béke és szeretet angyala örökösön kedvesünk hamvait telett! Bánatos szülei: *Schlachta János* és neje *Király Róza*. Testvérei: *János* és *Sándor*. Kiterjedt rokonságunk nevében is. A temetést *Dankó* temeti. váll. Kossuth-u. 6. sz. rendezi.

Olasz mozgó hadifogolybizottság Debreczenben. Felhivatnak mindamaz olasz hadifoglyok (olasz katonák), akik még a városban, vagy a környéken tartózkodnak, hogy a fenti bizottságnál péntek és szombat délután 2-5-ig a *Frohner*-szállóban jelentkezzenek. *Polgármester*.

Fancsovits-nővérek tánciskolájában csütörtökön próba-bál lesz, 5 órai kezdettel. Új kolonba beiratkozni lehet *Baithány-utca* 10. sz.

Hirdetmény. Ebtartási szabályrendelet 6. §-a alapján ismételtén felhivatnak az ebtartók, hogy a birtokukban lévő ebeket haladéktalanul jelentsék be a városi adóhivatalnál. — Városi adóhivatal.

Férfi öltönyöket és női palotokat mérték után készít *Sztepanov*, *Hatvan-utca* 11. sz. Egy tanuló fizetéssel felvétetik.

DOLLÁRT
és mindenféle idegen pénzt
:: legdrágábban vásárol ::
RANKAI bankirodája
Debreczen, Kenyérpiac. (Dégénfeld-
tér 6. szám.) Telefon 249.

OTTHON-BUFFET.
EGYHÁZ-PALOTA
Ebéd: 30 kor.
Vacsora: 30 kor.
Az ebéd három fogásból. Mindig friss vacsora. Havi abonenseknek bent étkezésre, kihordásra 1500 K. Izletes főzés, olcsó reggeli, uzsona-teszta, csinos helyiség. — Hírlapok.

Könyv és zenemű ujdonságok
„MÉLIUSZ” könyv-
és zenemű-kereskedésben.

Bélyegzők
SZABADALMAZOTT
GYÖNYÖRŰ KIVITEL.
OLCSÓ ÁRAK.
MAGNIFIKENSZÁRMAZOTT
SZERBÉNYEGZŐK
DEBRECZEN BELHATÁRÁN TÁRSASÁG

Reggelig tartó Sport-Bál
lesz szombaton, február 12-én az „Angol királynő” szálló összes termeiben. **Belépti-díj személyenkint 30 K a vigalmi adóval együtt** Kezdeté este 8 órakor, vége 5 órakor
Rendezik a BVSC, DKASE, DNYSC és a Keletmagyarországi Sporthirlap

Kártyabarlangot lepleztek le egy volt debreczeni színész lakásán. A budapesti rendőrséget értesítették, hogy Pethő Attila volt debreczeni színész felesége, Szalay Gizella Szerb-utcai lakásán nagyobb társaságok találkoznak és ott záróra után tiltott szerencsejátékokat üznek. A detektívek a társaságot leleplezték és a bankban huszezer koronát és egy dollárt találtak. A rendőrség az eljárást megindította és Pethőné ezer korona pénzbüntetésre ítélte.

Téli, női és leányka kabátokat, ruhákat, blúzokat, melyen leszállított árakban árulja Frank Sándor cég, Piac-u. 42.

Aranyat, ezüstöt, briliánsokat a legmagasabb napi árban veszek. Pollák, ékszerész, Piac-utca 79. szám.

Elegáns tavaszi felöltők, costümök, ruhák és blousok nagy választékban megérkeztek raktárra Frank Sándor céghez, Piac-utca 42.

Simonffy-utca 5. alatt van Kolosné nyakkendő-terem.

Frank Sándor cégnél, Piac-u. 42. ruhaszövetek, melyek különféle minőségben, továbbá női kész fehérművek, valamint menyasszonyi kelengyek a legújabb kivitelben.

Izr. szent egyetli tagok figyelmebe. A folyó hó 6-ikáról elhalasztott tisztújító közgyűlés f. hó 13-án, délelőtt 10 órakor fog megtartani.

Számításon kívüli öröm, ha boa, muff és mindenféle szőrme ruháit Klonda szücsné alakíttatja át, szakszerűen és a legújabb divat szerint készíti Piac-utca 21., az udvarban.

A nyíregyházi rendőrség betiltotta a wanszteppet. Nyíregyházáról jelentik: Kiss Sándor államrendőrségi tanácsos rendeletet adott ki, amelyben a wansztepp, onesztépp, fuxtrott és egyéb hasonló csodabogaraknak nyilvános helyen való táncolását megtiltja s ezután csak olyan esetben ad táncmulatságra engedélyt, ha a rendezők garanciát vállalnak, hogy ezt a tilalmat szigorúan betartják. Aki tehát Nyíregyházán mindenáron wanszteppezni akar, az wansz epezzet otthon a négy fal között, de nem nyilvánosan, mert akkor a rendőrséggel gyűl meg a baja.

Férfi sport és gyermek matrózsapkák legolcsóbban beszerezhetők Frank Imrenél Piac-utca 43.

SPORT

A DTE tréningjel. A DTE futballistái vasárnap kezdik meg a tréningeket a nagyterei sporttéren. A tréninget megbeszélendő, a futballszakosztály tagjai csütörtök este fel 8 órakor teljes számban jelenjenek meg az Angol királyi kávéház külön termében.

Huszezer korona tiszta eredménnyel zárult a DKÁSE táncstélya. A sport ügylatszik jobban hódít a balatérben, mint a zöld gyepen, mert még nem volt olyan sportesemény Debreczenben, amely ilyen fényes anyagi eredménnyel zárult volna.

Az új kerület még folytatja a téli plüvenét, pedig már szükséges volna a tanács összehívása a bizottságok megalakítása végett, mert a bizottságokra már fontos teendők várnak a szezon előkészítése körül.

A hatósági tulkapások ellen

Budapest, február 9. Mint az Egyetértés fővárosi tudósítója jelenti, kormánykörökben a legerélyesebben kívánnak fölépni a debreczenben mutatkozó hatósági tulkapások ellen. Ilyen irányban

vizsgálatot is fognak indítani. — Kormányköröknek az azintenciója, hogy Debreczenben is rend, nyugalom legyen s a polgárság és minden tényező meg legyen kímélve mindenféle inzultusoktól.

Önvédelemből leszurt egy rendőrt.

— Egyetértés tudósítójától. —

Budapest, febr. 9. Még a múlt év szeptember 4-én történt, hogy Szabó László egy igazoltatás közben leszurta Kis Hunyadi József rendőrt. Az ügyészség most befejezte a nyomozást, amelynek

során beigazolást nyert, hogy a rendőr töbedmagával volt, civilruhát hordott, ittast volt s Szabó önvédelemből szurta le. Az ügyészség a további eljárást megszüntette.

A hadikölcsönök nosztrifikálása.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

A Pénzügyminisztérium Központja tegnap átiratban közölte Debreczen város polgármesterével, hogy mint a hadikölcsönök nosztrifikálásával megbízott központi szerv, azokat a pénzügyminisztérium bizta meg a nosztrifikálási munkálatok végzésével, amelyek a központnak tagjai, vagy ezeknek fiókjai. A nosztrifikálási eljárás két részből áll. Az első rész az anyaggyűjtés, amelyet a megbízott pénzügyminisztérium végzeknek s e munkálatoknak február 28-ig befejezést nyerniök. A második rész az anyag ellenőrzése és átvizsgálása, a nosztrifikáció bejegyzése, amit a kormány rendelete értelmében megalakítandó bizottságok végzeknek. E bizottságoknak elnökeit a polgármester nevezi ki. A bizottságok március hó folyamán végzik munkájukat.

A megbízott pénzügyminisztérium február 15-én és 28-án jelentést tesznek arról, hogy milyen név-értékű címleteket vettek át. A bizottság csak olyan pénzügyminisztérium-tekhez száll ki, amelyeknél legalább 2000 darab címlet van. A kisebb mennyiségű címleteket egy megjelölendő pénzügyminisztérium-tekhez kell beszállítani.

Végül névszerint közli a Pénzügyminisztérium Központja azokat a debreczeni pénzügyminisztérium-tek, amelyek a nosztrifikálásra megbízást kaptak.

Népszámlálás.

Felhívom azon népszámláló biztosoakat és fuvarosokat, akik illetményeiket még nem vették át, hogy a Közelelmezési ügyosztálynál (Piac-u. 9.) jelentkezzenek pénzügyminisztérium-tek átvétele végett.

Debreczen, 1921 február 9.
Zöld,
tb. tanácsnok.

PAPÍR, IRÓ- ÉS RAJZSZEREK
legjutányosabban
„MÉLIUSZ” könyv-
s papírkereskedésben.

KALAPOK,
gyönyörű nyakkendők
HERMANN
Nandor és Társánál,
Piac-utca 10., Bikával szemben.

KÖZGAZDASÁG

Tanyai Istentisztelet. A ránk jövő vasárnapon a tanyai istentisztelet sorába az ebesi iktatta a Gazdasági Egyesület. Az ebesi iskolánál dr. Erdős Károly, a lelkész-képző-intézet igazgatója fog predikálni és Wolszky Győző gazdasági tanár fog előadást tartani.

Adót fizetnek, a felmentettek. Hegedüs Loránt pénzügyminiszter hadivagyonváltásról fog kiróni mindazokra, akik a háboru alatt harcra felkészülési szolgálatait nem teljesítették. A tervezet már kész. E szerint váltást fog fizet minden 1868—1899. évek között született azon magyar állampolgár, aki a világháboru alatt harcra felkészülési szolgálatait nem teljesített. Mentések lesznek az elcsesztett családtagjai, a bevett és elismert felekezetek papjai, az 1917—18. tanévben katonai intézetekben nevelt katonanövendékek s végül a vagyonatlan keresetképtelenek. A hadiváltás egyszer s mindenkorra szól és két egyenlő részletben esedékes. A hadiváltás lerovása a jövedelmi és vagyonadó keretében történik s az 1919. évi jövedelem és vagyonadó fog alapul szolgálni. Ami a hadiváltás mértékét illeti, két csoportot állít fel a tervezet. Az első csoport jövedelmi és vagyonadót fizet. Ahol a jövedelem évi 10,000 koronát, a vagyon pedig 20,000 koronát meghaladja. A másik csoportot azok alkotják, akik jövedelem- és vagyonadót nem fizetnek, itt az adóalap a hadmentes-égi díj, továbbá a 3. és 4. osztályú kereseti adó. A fizetés nagyságában bizonyos fokozat lesz. Azok, akik életveszély nélkül katonai szolgálatait teljesítették, a jövedelemadó felszérését és a vagyonadó ötszörösét fizetik. Az alkalmatlanok a jövedelemadó felszérését és a vagyonadó tízszeresét, a felmentettek a jövedelemadó ötszörösét és a vagyonadó

húszszorosát fizetik. Amely családban több felmentett van, a váltás 50%-kal emelkedik. A köztisztviselők a hadiváltás felét fizetik. A személyes váltásról kivül az összes munkaadók, akik a világháboru alatt felmentettek foglalkoztattak, minden felmentett után 2000 kor. váltást fog fizetnek. Aki beváltást nem ad, a fizetendő váltás háromszorosával bünhődik. A hadiváltásból az állam kb. 400 millió korona bevételt remél, melyet kizárólag a hadirokkantak felsegélyezésére kíván fordítani.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA

A ref. leánygimnázium ismeretterjesztő előadása során f. hó 12-én, szombaton délután 5 órakor Demeter István tanár „A naprendszer és a világegyetem”-ről szóló előadásával fejezte be a négy előadásból kialakult első ciklust. Debreczen közönsége, amely minden kulturális törekvést oly meleg pártfogással karol fel, a ref. leánygimnázium előadásairól úgy látszik, megelégedett. Nagyhangú reklam nem hirdeti őket, pedig ma anélkül még a tudomány népszerűsítés sem boldogulhat. Eiszomorító volna, ha az iskola tanárainak a mai időkben szinte szokatlan buzgósa, mellyel az előadásokon szerepeltek, nem hozna meg a kívánt eredményt, a természetrajzi szertár gyarapítását, sőt deficittel végződne az oly önzellen vállalkozás. Az előadások érdekességén és tanulságos voltán kívül maga a jól is megérdemelt közönség buzgó pártfogását. — Belépő díj az előadásra 5 korona.

A szegedi Katolikus-Kör részvéte a Nagytemplom meggyalázása miatt. Dr. Baltazar Dezső püspök, lelkészelnök, tegnap az alábbi érteítést kapta:

Tekintetes Egyházközség!

A Szegedi Katolikus Kör 1921 január 31-én megtartott választmányi ülésén melységes felháborodásának adott kifejezést a debreczeni Nagytemplomban történt gyalázatoságok miatt. Amidőn a legnagyobb katolikus város legelső kulturegyesülete a legnagyobb refotmátus város egyházközségének ezt tudomására hozza, egyben testvéri szeretetéről és arról biztosítja, hogy a templomot ért sérelem a mi sérelmünk, az egyházat ért megbotránkozás a mi megbotránkozásunk is.

Szeged, 1921 január 31-én.

Testvéri üdvözléssel:

Várhelyi József Dr. Dobay Gyula
egyházi elnök, világi elnök,
prepost plébános, v. korm.-biztos-főispán

A szegedi Katolikus-kör részvéte a debreczeni református egyházi körökben jóelőleg hathatott. Hiszen Baltazar püspök egy nyilatkozatában kifejezésre juttatta, hogy hogyha a róm. kath. egyházat valami gyász éri, részt vesz ebben a kálmínista egyház is.

Itt jegyezzük meg, hogy a nagytemplomi merenylet ügyében a nyomozás folyik csendesen. Semmi újabbat erről nem tudhatunk.

A szentesi református egyház új harangjai. A szentesi református egyház a háboru alatt elvitt harangjai pótlására két harangot rendelt meg Slezák László budapesti harangöntőnél. A központi öreg templomhoz egy 18 mázsást, a felsőpárti templomhoz pedig 7 mázsást. A két harang ünnepélyes felszentelését pünköszt ünnepére tervezi az egyház vezetősege.

Kérjük mindenűt az „Egyetértés”-t.

Dollárt
és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt
legelőgdrágábban veszek
Simon György
Debreczen, Kossuth-utca 11.

